

OKRUHY OTÁZOK
k štátnej záverečnej skúške z predmetu
EKONOMIKA
študijný odbor: Verejná správa, inžinierske štúdium

1. Verejná ekonomika (public economics) ako vedná disciplína, skúmanie štruktúry a efektívnosti neziskových častí národného hospodárstva. Verejný sektor a zmiešaná ekonomika. Verejné investície a verejné objednávky.
2. Náplň verejnej ekonomiky (ekonomika verejného sektora a jej časti, ekonomika verejnej správy, ekonomika justície, ekonomika ochrany, ekonomika bezpečnosti a ekonomika sociálneho zabezpečenia).
3. Verejná ekonomika a jednotlivé segmenty národného hospodárstva. Zmiešaný trhový a netrhový sektor – ekonomika zdravotníctva, školstva, vedy a výskumu, kultúry, životného prostredia, dopravy, technickej infraštruktúry, poľnohospodárstva, prírodných zdrojov, športu a telesnej kultúry
4. Verejná ekonomika a politika. Členenie verejnej politiky a jej náplň sociálna politika, regionálna politika a verejná politika. Subjekty a objekty verejnej politiky.
5. Verejná politika v podmienkach nedokonalkej konkurencie. Neefektívnosť monopolu. Technická neefektívnosť monopolu ako dôvod na protimonopolné regulovanie. Regulácia monopolov. Pozitíva monopolnej štruktúry trhu. Verejné vlastníctvo prirodzeného monopolu. Verejná politika voči oligopolom.
6. Verejná politika a jej uplatňovanie prostredníctvom štátu. Rozlišovanie aktívnej a relatívnej politiky. Liberálna a paternalistická politika. Kritéria uplatňované vo verejnej politike. Kritérium fungovania trhu, kritérium ľudskej dôstojnosti, kritérium spravodlivosti v rozdeľovaní statkov a kritérium existenčných podmienok a životného prostredia.
7. Štát ako hlavný subjekt verejnej politiky a jeho hlavné aktivity, legislatívna aktivita, alokačná aktivita, regulačná aktivita a nedistribučná aktivita. Verejný záujem a verejná kontrola.
8. Rozpočtová politika vo vzťahu k verejným výdavkom. Ciele rozpočtovej politiky a rozdeľovania vo vzťahu k efektívnosti a spravodlivosti, rozpočtová politika SR v súčasnosti, tendencie a štruktúra rozpočtovej politiky k hospodárskej politike a cieľom hospodárskej politiky.
9. Ciele rozpočtovej politiky vo vzťahu k životnej úrovni. Tri základné zložky verejnej spotreby obyvateľstva – sociálne príjmy obyvateľstva, mzdové prostriedky a materiálové náklady. Štátny rozpočet a miestne rozpočty vo vzťahu k verejným výdavkom.
10. Rozpočtové pravidlá a hospodárenie s rozpočtovými prostriedkami v našej rozpočtovej sústave. Štruktúra rozpočtovej sústavy a jej obsahová náplň. Záväzné úlohy a záväzné limity. Rozpočtové pravidlá štátneho rozpočtu a jeho obsah.
11. Príjmy štátneho rozpočtu a výdavky. Rozpočtové rezervy, rozpočtový proces a štátny záverečný účet. Štátne finančné aktíva a štátne finančné pasíva. Výdavky štátneho rozpočtu vo vzťahu k verejnej spotrebe, bežné výdavky a kapitálové výdavky.

OKRUHY OTÁZOK
k štátnej záverečnej skúške z predmetu
EKONOMIKA
študijný odbor: Verejná správa, inžinierske štúdium

12. Základné pravidlá rozpočtového hospodárenia – časové a účelové použitie rozpočtových prostriedkov, úhrada rozpočtovo nezabezpečených úloh, rozpočtové limity a princípy hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami, rozpočtové provizorium.
13. Vymedzenie stratégie hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Podstata, ciele a vzťah hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Ukazovatele charakterizujúce stratégiu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ich tvorba, charakteristika a využitie.
14. Demografický a hospodársko-sociálny rozvoj v podmienkach globalizácie. Ekonomická nerovnosť. Trendy bohatstva a chudoby v podmienkach globalizácie. Bieda, hlad, korupcia ako globálne problémy. Environmentálne problémy a ich charakteristika. Nový environmentalizmus a jeho princípy.
15. Vývoj sociálneho zabezpečenia a demografické charakteristiky. Všeobecné zásady koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia. Minimálna mzda, jej základné funkcie a dôsledky.
16. Inštitucionálne a finančné zabezpečenie sociálneho poistenia. Sociálna poisťovňa a jej orgány. Financovanie sociálneho poistenia, platitelia poistného, vymeriavací základ a rozhodujúce obdobie. Hospodárenie sociálnej poisťovne.
17. Dôchodkové poistenie, nové prístupy a princípy systému. Dôvody potreby reformy. Trojpilierový model, I. pilier – základný zákonný povinný pilier, II. pilier – zákonný povinný kapitalizačný pilier, III. pilier – doplnkový dobrovoľný pilier dôchodkového poistenia.
18. Reforma zdravotníctva, zmena stratégie plánovania zdravotnej starostlivosti, zmena správania sa občanov, poskytovateľov a zdravotných poistení. Otázky financovania siete poskytovateľov zdravotnej starostlivosti.
19. Globalizácia a zamestnanosť. Faktory, ktoré ovplyvňujú zamestnanosť v procese globalizácie. Nezamestnanosť a cesty jej minimalizácie (flexibilita trhu, rozvoj služieb, skrátený pracovný úväzok a iné). Nezamestnanosť a migrácia pracovných síl. Ciele a priority politiky zamestnanosti v EÚ. Európska stratégia zamestnanosti a operačný program „Ľudské zdroje“, ich vplyv na regionálnu sociálnu politiku.
20. Nezamestnanosť ako choroba sociálno-ekonomického systému. Miera nezamestnanosti, ekonomická interpretácia nezamestnanosti. Nezamestnanosť a jej príčiny v jednotlivých etapách transformácie ekonomiky SR. Charakterizujte regionálne problémy nezamestnanosti v SR.
21. Regionálna politika – zásady, ciele. NUTS a ich charakteristika. Nástroje realizácie regionálnej politiky, zdroje financovania. Možnosti riešenia regionálnych disparít ekonomík EÚ – Lisabonská stratégia.
22. Charakteristika verejného rozpočtu a jeho zložiek. Väzba štátneho rozpočtu k ekonomickému rastu a životnej úrovni.

OKRUHY OTÁZOK
k štátnej záverečnej skúške z predmetu
EKONOMIKA
študijný odbor: Verejná správa, inžinierske štúdium

23. Hospodársko-sociálny rozvoj vo svete od roku 1990. Súčasný stav a perspektívy hospodárskeho a sociálneho rozvoja vo svete (USA, Japonsko, Nemecko a iné) a v ďalších vyspelých krajinách sveta, meraných základnými ukazovateľmi (HDP, infláciou, nezamestnanosťou a ďalších). Postavenie Číny v hospodársko-sociálnom rozvoji vo svete.
24. Hospodársky a sociálny rozvoj Slovenska. Charakteristika rozvoja SR od roku 1990. Súčasný stav hospodárskeho a sociálneho rozvoja meraný ukazovateľmi hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Perspektívy hospodárskeho a sociálneho rozvoja v období do roku 2015. Dokumenty, ktoré vyjadrujú hospodársky a sociálny rozvoj SR. Inštitúcie, ktoré zabezpečujú vypracovanie strategických dokumentov hospodárskeho a sociálneho rozvoja SR.
25. Hospodársko-sociálny rozvoj v tranzitívnych krajinách. Proces transformácie a princípy transformačného procesu. Charakteristika hospodárskeho a sociálneho rozvoja tranzitívnych krajín, podľa jednotlivých skupín tranzitívnych krajín, podľa ukazovateľov hospodárskeho a sociálneho rozvoja.
26. Ekonómia novej ekonomiky v procese globalizácie. Vplyv nových technológií – informačných a komunikačných. Stará a nová ekonomika. Teória racionálnych očakávaní, teória reálneho ekonomického cyklu. Endogénne teórie ekonomického rastu. Vplyv novej ekonomiky na ekonomické prostredie, produktivitu a ekonomického rastu.
27. Ekonomický rast a charakteristika ekonomického rastu a spôsoby jeho vyjadrovania. Teórie a zdroje ekonomického rastu. Faktory ovplyvňujúce produktivitu práce (ľudský kapitál, fyzický kapitál, technologické zmeny a inovácie, pôda a prírodné zdroje, spoločensko-inštitucionálne a právne prostredie).
28. Regionalizácia ako prejav globalizácie. Podstata regionalizácie, členenie z rôznych hľadísk. Prínosy a riziko regionalizácie. Svetové makroregióny vo svete, ich charakteristika z hľadiska hospodárskeho a sociálneho rozvoja (NAFTA, OPEC, EÚ a iné).
29. Vymedzenie hospodársko-politického mixu. Zmiešaná politika ako využívanie rôznych kombinácií nástrojov fiškálnej a monetárnej politiky a príčiny jej využívania vládami. Faktory ovplyvňujúce voľbu hospodársko-politického mixu napr. pri nedostatočnej úrovni outputu a jeho vplyv na jeho štruktúru. Realizácia hospodársko-politického mixu v USA a v krajinách západnej Európy.
30. Medzinárodná ekonomická integrácia a globalizácia. Podstata, formy a charakteristické znaky ekonomickej integrácie. Slovensko a Európska únia, asociačná dohoda SR a EÚ. Globalizácia, interdependencia a integrácia.

Literatúra:

1. Pavol Vincúr – Elena Fífeková: Stratégia sociálno-ekonomického rozvoja. Sprint 2004
2. Jozef Benčo- Ján Michalko: Verejná ekonomika. Nitra 2000
3. Neubauroerová, E.: Finančné aspekty decentralizácie verejnej správy. Ekonóm. Bratislava 2003

OKRUHY OTÁZOK
k štátnej záverečnej skúške z predmetu
EKONOMIKA
študijný odbor: Verejná správa, inžinierske štúdium

4. Buček, M.- Hamalová, M. – Žarska, E.: Ekonomika územnej verejnej správy. Ekonóm. Bratislava. 1999
5. Benčo, J. Ekonómia vzdelávania. IRIS. Bratislava. 2002
6. Lisy, J.: a kol. Ekonómia v novej ekonomike. Bratislava IURA Edition, 2005
7. Samuelson, P.A.- Nordhaus, W. D. Ekonómia Elita Bratislava 2000
8. Lisý, J a kol. Dejiny ekonomických teórií. IURA EDITION Bratislava 2003

OKRUHY OTÁZOK
k štátnej záverečnej skúške z predmetu
VEREJNÝ SEKTOR
študijný odbor: Verejná správa, inžinierske štúdium

1. Podstata, [obsah a rozsah](#) verejného sektora. Verejný sektor a verejný záujem. Postavenie a úloha verejných služieb vo verejnom sektore.
2. Efektívnosť verejného sektora a metódy objektivizácie verejných potrieb. Vplyv centralizácie a decentralizácie na efektívnosť rozhodovania, rozhodovacie procesy vo verejnom sektore.
3. Otázky financovania verejného sektora. Štátny rozpočet nástroj stabilizácie ekonomiky. Verejné financie a ich štruktúra, štátny rozpočet, miestne rozpočty, špeciálne (účelové) fondy, financie štátnych podnikov.
4. Podstata financovania verejných statkov v regióne. Štruktúra a ekonomická podstata príjmov regiónu. Financovanie verejného sektora v regióne. Zabezpečovanie verejného sektora, voľba priorít, fiškálna protihodnota a zodpovednosť.
5. Verejné výdavky a ich financovanie. Verejné výdavky a verejný sektor tendencie vo vývoji verejných výdavkov. Zdroje financovania verejných výdavkov a otázky rozpočtovania verejných výdavkov.
6. Verejná správa a jej vymedzenie. Verejná správa ako správna činnosť v rozsahu prikázanej pôsobnosti a právomoci. Koncipovanie štruktúry verejnej správy a základné princípy podmienujúce jej organizáciu. (Princíp subsidiarity, flexibility, autonómnosti a racionality). [Verejná správa ako sústava orgánov](#).
7. Vymedzenie územnej samosprávy, lokálna a regionálna úroveň územnej samosprávy, jej charakteristické znaky. Ekonomické stránky fungovania samosprávy a jej základné črty. (Demokratický výkon moci a ďalšie črty).
8. Verejná správa, právne formy štátnych orgánov, samosprávnych politických a iných orgánov, zákonodarná moc. Výkonná moc a orgány verejnej správy. Miestna štátna správa, kompetencie a pôsobnosť jej orgánov.
9. Orgány územnej a záujmovej samosprávy. Verejnoprávne korporácie, poradné orgány (volené alebo vymenované zbory). Postavenie obce, samospráva obce, pôsobnosť, právomoci a kompetencie obce.
10. Výkon samosprávy obce, priame hlasovanie obyvateľov – nepriame, orgánmi obce, verejné zhromaždenie obyvateľov obce, orgány obce a ich kompetencie. Obecný úrad, obecné obyvateľstvo a starosta obce, prednosta obecného úradu a hlavný kontrolór.
11. Východiská decentralizačného procesu vo verejnej správe. Makroekonomické a mikroekonomické dôvody decentralizácie. Verejná vláda, kľúčový faktor decentralizačného procesu.
12. Reforma verejnej správy v SR a formovanie efektívnej správy vecí verejných. Prvá etapa reformy – federálna vládna úroveň, republiková vládna úroveň, centrálné vládne orgány a úrady, miestne orgány štátnej správy, t.j. krajské a obvodné úrady. Obecná

OKRUHY OTÁZOK
k štátnej záverečnej skúške z predmetu
VEREJNÝ SEKTOR
študijný odbor: Verejná správa, inžinierske štúdium

vládna úroveň, mestské a obecné zastupiteľstva, starosta, primátor. Koncepcia organizácie verejnej správy založená na organizačnom oddelení štátnych orgánov od samosprávy obcí a miest.

13. Druhá etapa reformy. Varianty počtu vyšších územných celkov. Politická decentralizácia kompetencií. Zjednodušená štruktúra verejnej správy – štátna správa, ústredné orgány štátnej správy, ostatné ústredné orgány štátnej správy na miestnej úrovni, samospráva, záujmová samospráva, územná samospráva, špecializovaný druh samosprávy.
14. Finančná decentralizácia. Finančné hospodárenie samosprávy. Daňovo-transferový mechanizmus vo vzťahu k samosprávam, základný cieľ finančnej decentralizácie. Súčasný stav daňového určenia a daňovej právomoci slovenských samospráv. Transferový mechanizmus.
15. Rozpočtový proces pri financovaní verejnej spotreby. Rozpočtové výdavky na verejnú spotrebu a rozpočtový proces. Funkcie rozpočtových výdavkov, alokačná funkcia, rozdeľovacia funkcia a stabilizačná funkcia. Zdokonaľovanie rozpočtového procesu.
16. Modely fiškálnej decentralizácie, vertikálny model, jeho charakteristika a smery peňažných prostriedkov. Plne decentralizovaný model, jeho náplň a uplatňovanie kombinovaného modelu. Horizontálny model.
17. Verejné obstarávanie a jeho charakteristika. Formy verejného obstarávania, obchodná verejná súťaž, užšia súťaž, rokovacie konanie, cenová ponuka, priame zadanie. Meranie úžitkov a nákladov, systém plánovania, prognózovania a rozpočtovania.
18. Verejné služby – podstata, odlišnosti od neverejných (súkromných) služieb, princíp poskytovania verejných služieb. Systém zabezpečovania verejných služieb, transformácia a zmeny v tradičných prístupoch poskytovania verejných služieb. Verejné a verejnoprospešné služby.
19. Ekonomická podstata, vymedzenie, ciele a funkcie sociálnych služieb.. Kategorizácia sociálnych služieb (kritéria členenia, organizácie a financovania). Organizácia, financovanie a riadenie poskytovaných sociálnych služieb v zariadeniach sociálnych služieb.
20. Základné právne normy zaoberajúce sa poskytovaním sociálnych služieb v podmienkach SR. Pôsobnosť ústredných a miestnych orgánov štátnej správy a samosprávy obcí a vyšších územných celkov pri poskytovaní sociálnych služieb. Účasť neštátnych subjektov na poskytovaní sociálnych služieb.
21. Identita verejnej správy. Verejná správa ako oblasť spoločenskej reality. Verejná správa ako vedná disciplína. Verejná správa ako študijný odbor. Predmet skúmania náuky verejnej správy ako samostatnej vednej disciplíny.

OKRUHY OTÁZOK
k štátnej záverečnej skúške z predmetu
VEREJNÝ SEKTOR
študijný odbor: Verejná správa, inžinierske štúdium

22. Verejný sektor ako oblasť spoločenskej reality, ako podsystem sfér spoločenského života, ako časť ekonomiky. Funkcie blokov verejného sektora, [základné vzťahy medzi nimi a ich podiel na formovaní ľudského potenciálu](#).
23. Ekonomická podstata verejnoprospešných služieb. Verejnoprospešné subjekty. Spoločné znaky organizácií tretieho sektora. [Tendencia vývoja tretieho sektora](#).
24. Subjekty poskytovania verejných služieb. Vzťah medzi jednotlivými subjektmi pri poskytovaní služieb. [Vymedzenie základných interakčných vzťahov](#). [Externé a interné formy poskytovania verejných služieb](#).
25. Príčiny existencie verejného sektora. Externality. Druhy externalít a ich členenie. Verejná správa ako totálna externalita.
26. Teória verejnej voľby. Subjekty teórie verejnej voľby. Verejný sektor a byrokracia. Možnosti reformy byrokracie.
27. Charakteristika sociálneho rozvoja, uveďte základné oblasti sociálneho rozvoja regiónov. Ako súvisí verejný sektor so sociálnym rozvojom a sociálnou politikou.
28. Pracovné vzťahy vo verejnej správe – podstata a osobitosti výkonu štátnej služby, druhy štátnej služby. Charakteristika výkonu vo verejnom záujme.
29. Odplacnosť výkonu verejnej správy. Inštitút správnych poplatkov. Pojmové vymedzenie a charakteristické znaky. Právna úprava poplatkovej povinnosti v Slovenskej republike.
30. Postavenie verejnej správy v integrovanom rozvoji vidieka. Vysvetlite v rámci integrovaného rozvoja vidieka pojmy: partnerstvo, stratégia, financovanie, implementácia.

Literatúra:

- [1] Barancová, Schronk: Pracovné právo. SPRINT, Bratislava 2004
- [2] Benčo, J., Lašček, J.: Verejný sektor. VA. Liptovský Mikuláš. 2003
- [3] Benčo, J., Kamod'a, J., Mečiar, I.: Verejné služby. Banská Bystrica. 2004
- [4] Benčo, J.: Ekonomika vzdelávania. IRIS. Bratislava. 2002
- [5] [Benčo, J.: Ekonomika a manažment verejnej správy. Trenčín, FSEV TnUAD, 2006, ISBN 80-8075-119-6](#)
- [6] [Benčo, J.: Teória a prax regionálneho rozvoja. Prievidza, ALFA print, 2005, ISBN 80-969227-3-4](#)
- [7] [Benčo, J.: Sociálne služby a neziskové organizácie. Prievidza, ALFA print, 2005](#)
- [8] [Benčo, J. a kol.: Ekonomika a manažment vzdelávania. Banská Bystrica, EF UMB, 2005, ISBN 80-8083-156-4](#)

OKRUHY OTÁZOK
k štátnej záverečnej skúške z predmetu
VEREJNÝ SEKTOR
študijný odbor: Verejná správa, inžinierske štúdium

- [9] Buček, M., Hamalová, M., Žárska, E.: Ekonomika územnej verejnej správy. Ekonóm. Bratislava. 1999
- [10] Kosorín, F.: Verejná správa (konceptia, reformy, organizácia). Ekonóm. Bratislava. 2003
- [11] Králik, Jakubovič: Finančné právo. VEDA, Bratislava 2004
- [12] Neubauerová, E.: Finančné aspekty decentralizácie verejnej správy. Ekonóm. Bratislava. 2003
- [13] www.mpsr.sk
- [14] www.vipa.sk
- [15] Z. č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v platnom znení
- [16] Z. č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe
- [17] Z. č. 552/2003 Z.z. o výkone práva vo verejnom záujme

